Місячний Економічний Моніторинг України

№6 (188), червень 2016 року

Резюме

Тема місяця: Валютний контроль

Політика: Верховна Рада нарешті дала поштовх судовій реформі.

Реальний сектор: За попередньою оцінкою Держстату реальний ВВП зріс лише на 0,1% дпр у першому кварталі 2016 року.

Енергетичний сектор: Споживання газу скоротилось на 12% в опалювальний сезон 2015-2016 років.

Сільське господарство: Валовий обсяг сільськогосподарського виробництва в квітні зменшився на 1,7% дпр.

Зовнішній сектор: Рахунок поточних операцій у квітні був у профіциті на рівні 0,3 млрд дол. США.

Фіскальна політика: Доходи Зведеного бюджету в квітні скоротились на 4,2% дпр через різке зниження неподаткових надходжень.

Приватизація: Очікується, що приватизацію Одеського припортового заводу буде оголошено в червні та проведено в липні.

Соціальна політика: Кількість домогосподарств, які отримують житлово-комунальні субсидії, суттєво зросла.

Ринок праці: Середня заробітна плата виросла в реальному вимірі на 7,6% дпр завдяки сповільненню темпів інфляції.

Монетарна політика: 12-місячна інфляція сповільнилась до 7,5% дпр у травні.

Обмінний курс: 8 червня НБУ дозволив часткову репатріацію дивідендів, накопичених іноземними інвесторами, та зменшив вимогу по обов’язковому продажу надходжень в іноземній валюті.

Державний борг: На початку червня уряди України та США підписали Угоду про надання Україні кредитних гарантій обсягом 1 млрд дол. США.

Тема місяця: Валютний контроль

ПОВІЛЬНИЙ РУХ ДО ЛІБЕРАЛІЗАЦІЇ

Віталій Кравчук

У 2012 та 2013 роках НБУ із труднощами утримував курс гривні до долара США на рівні 8 грн за долар, і запровадив ряд заходів для утримування фіксованого курсу гривні. Ці заходи включали обмеження на рух капіталу і впроваджувались «тимчасово» на додачу до постійних норм, що обмежували виведення капіталу резидентами України. Однак економічна та фінансова криза в Україні, що розпочалась 2014 року, мала прямий вплив на стабільність обмінного курсу. Національному банку довелось відмовитись від прив'язки гривні до долара у 2014 році. За період від квітня 2014 року до квітня 2016 року гривня втратила 35% від своєї вартості порівняно з валютами основних торговельних партнерів[1]. У відповідь НБУ запроваджував заходи для зменшення коливань обмінного курсу. Він продовжив купувати та продавати валюту на міжбанківському ринку та розширив адміністративні заходи для зменшення відтоку капіталу та збільшення пропозиції на валютному ринку. Основні заходи[2] включали:

- Прямі обмеження на рух капіталу, тобто обмеження на купівлю готівкової іноземної валюти, переказ коштів за кордон фізичними особами, заборона на дострокове погашення боргів, обмеження на використання гривні нерезидентами, заборона на переказ дивідендів за кордон[3], обмеження на авансові платежі за імпорт та інші;
- Підвищений контроль торговельних операцій, тобто підвищені вимоги до документування, перевірки Національним банком запланованих покупок іноземної валюти із заявленою метою, виявлення заборонених операцій по виведенню капіталу під виглядом торгових або інших дозволених операцій;
- Заходи для збільшення пропозиції іноземної валюти – вимога отримати та перерахувати в український банк виручку від експорту протягом 90 днів від відправки вантажу та обов'язковий продаж частини надходжень в іноземній валюті до українських банків.

Розширення обмежень на рух капіталу допомогло стабілізувати валютний ринок та зменшити очікування щодо знецінення гривні. Однак ці ж обмеження стимулювали розширення «чорного» та «сірого» ринку іноземної валюти та призвели до формування множинного обмінного курсу гривні. Вони також були одним із факторів зменшення ліквідності валютного ринку. Оборот міжбанківського валютного ринку становив 9,6 млрд дол. США в травні 2016 року проти 38,4 млрд дол. США в травні 2013 року. Це змусило НБУ та державні банки виходити на ринок лише для того, щоб балансувати щоденні коливання попиту та пропозиції. Нарешті, обмеження ставали менш ефективними з часом, оскільки учасники ринку знаходили нові способи для роботи навколо цих обмежень. Це у кількох випадках стало причиною для більш жорстких обмежень і віддаляло ситуацію далі від рівноваги.

При перегляді обмежень на рух капіталу НБУ наголошував, що їх впроваджують тимчасово і їх буде пом'якшено, як тільки дозволить ситуація на валютному ринку та в економіці. НБУ та МВФ домовились (в рамках Програми розширеного фінансування для України, впровадженої МВФ у 2015 році) щодо плану пом'якшення валютного контролю, що визначав яке покращення фінансового сектору та загалом економіки буде достатнім для скасування або пом'якшення певних обмежень. План є конфіденційним. В другій половині 2015 року та в перші п'ять місяців 2016 року НБУ багато разів вносив зміни до правил руху капіталу, які спрощували життя для учасників ринку, але зміни були переважно незначними.

7 червня НБУ зробив найсуттєвіші зміни до валютних обмежень за останній час. Він зменшив обов'язкову частку продажу валютних надходжень до 65% з 75% та дозволив часткове перерахування дивідендів за кордон. НБУ збільшив максимальну суму покупки готівкової іноземної валюти та суму зняття готівкової валюти з банківських вкладів. 25 травня НБУ також дозволив купівлю іноземної валюти наступного дня після перерахування банку гривневих коштів на покупку валюти[4]. Це, ймовірно, частина змін до правил руху капіталу, погоджених з МВФ в рамках другого перегляду Програми розширеного фінансування.

Час для цих змін, здається, обрано добре. Пропозиція іноземної валюти з квітня була достатньою для покриття попиту та поповнення резервів НБУ на 1 млрд дол. США, а гривня дещо укріпилась до долара США. Додаткові резерви повинні допомогти зменшити волатильність від зменшення пропозиції та збільшення попиту на іноземну валюту. Валютний ринок також менш активний влітку, а попит на готівкову іноземну валюту навряд чи різко збільшиться за літо. Тому негайний вплив на обмінний курс, найвірогідніше, буде невеликим. Втім восени лібералізація руху капіталу може додати до сезонного тиску на обмінний курс. Але динаміка цін на сировинні товари та результати збирання врожаю, ймовірно, матимуть помітніший вплив на обмінний курс, ніж пом'якшення обмежень на рух капіталу. Також варто зважати на те, що всі основні елементи адміністративних обмежень залишаються чинними.

В середньостроковому періоді скасування «тимчасових» обмежень на рух капіталу може, як очікується, покращити інвестиційний клімат та збільшити ефективність валютного ринку. Воно також спростить керування зовнішніми ризиками для компаній. Це повинно більш ніж компенсувати вплив від тимчасової зміни попиту та пропозиції.

---

[1] На основі індексу номінального ефективного обмінного курсу (НЕОК) розрахованого НБУ.

[2] Включно із заходами, впровадженими у 2012-2013 роках та збереженими або розширеними пізніше.

[3] З технічної точки зору, це – обмеження на поточні операції, а не на рух капіталу, але з огляду на важку економічну ситуацію в Україні та гнучкість стандартів фінансової звітності, переказ дивідендів, ймовірно, включає велику частину відтоку капіталу.

[4] Раніше це було дозволено робити на третій чи четвертий день після зарахування коштів.

Місячний Економічний Моніторинг України

Політика: Верховна Рада дала поштовх судовій реформі

Судова система. 2 червня Верховна Рада ухвалила закон про внесення змін до Конституції, який створює основу для реформування судової системи. Парламент також ухвалив закон, який визначає деталі реформи. Метою судової реформи є збільшення незалежності суду від політичного впливу та підвищення вимог до суддів. Найбільш важливими є зміни у процедурах призначення та звільнення суддів. Верховну Раду буде позбавлено повноважень призначати суддів, а відповідні повноваження Президента буде обмежено. Ні парламент, ні Президент не матимуть права звільняти суддів. Робити це буде Вища рада правосуддя — орган, більшість членів якого будуть обиратися самими суддями. Положення щодо відбору суддів на конкурсній основі закріплюються у Конституції, а вимоги до відповідних конкурсів стають більш чіткими. Крім цього, прийняті парламентом закони більш чітко визначають підстави для звільнення та затримання суддів, обмежують їх імунітет від кримінального переслідування, суттєво підвищують рівень їх оплати, а також посилюють контроль за джерелами їх доходів. Зміни до Конституції також передбачають перевірку суддів, які вже працюють, на відповідність займаним посадам за критеріями компетентності, професійної етики та доброчесності. Нарешті, в рамках реформи прокуратуру буде позбавлено функцій досудового розслідування.

Західні партнери України обережно привітали реформу, але деякі представники громадянського суспільства піддали її критиці. Вони побоюються того, що реформа призведе переважно до формальних змін та суттєво не підвищить незалежність та ефективність судової системи. Збереження за Президентом повноважень призначати суддів може закріпити його вплив на судову владу, особливо в перехідний період реформи (2016-2018 роки). Хоча, за очікуваннями, прийняті закони набудуть чинності у вересні, низка важливих змін, зокрема у частині формування Вищої ради правосуддя, може набути чинності лише у 2019 році. Представники громадянського суспільства також зазначають, що зміни до Конституції обмежують коло осіб, які можуть представляти в суді фізичних осіб та недержавні організації, — це зможуть робити лише члени об'єднання адвокатів (відповідна норма набуде чинності поступово у 2017-2019 роках).

Прокуратура. 12 травня Президент Петро Порошенко призначив Юрія Луценка Генеральним прокурором за згодою парламенту. До цього Юрій Луценко був керівником парламентської фракції Блоку Петра Порошенка. У 2005-2006 роках та у 2007-2010 роках він обіймав посаду Міністра внутрішніх справ. Юрій Луценко став третім генеральним прокурором, який раніше не працював у прокуратурі (після Віктора Шишкіна, що був генпрокурором у 1991-1993 роках, та Віталія Яреми, який обіймав цю посаду у 2014-2015 роках), та першим Генеральним прокурором, який не має юридичної освіти. Останнє стало можливим після внесення змін до Закону про прокуратуру, що було зроблено в той саме день. Юрій Луценко заявив, що має намір очистити прокуратуру від корумпованих працівників, а також боротися з організованою злочинністю. Водночас його спроможність реформувати прокуратуру є обмеженою, оскільки у квітні повноваження щодо відбору прокурорів було передано органам прокурорського самоврядування.

МВФ. 10-18 травня у Києві працювала місія МВФ, яка здійснила перегляд виконання програми економічних реформ, що була підтримана домовленістю про розширене кредитування (EFF). Місія узгодила з представниками української влади перелік заходів, необхідних для успішного завершення перегляду. МВФ заявив, що Україна повинна підтримувати фінансову та фіскальну стабільність, проводити структурні та інституційні реформи, а

Населення (без Криму): 42,7 млн.
Промислове виробництво/ВВП: 19%
Сільськогосподарське виробництво/ВВП: 10%
Інвестиції/ВВП: 14%
Експорт: Росія 18%, ЄС 32%
Імпорт: Росія 23%, ЄС 39%

Динаміка реального ВВП

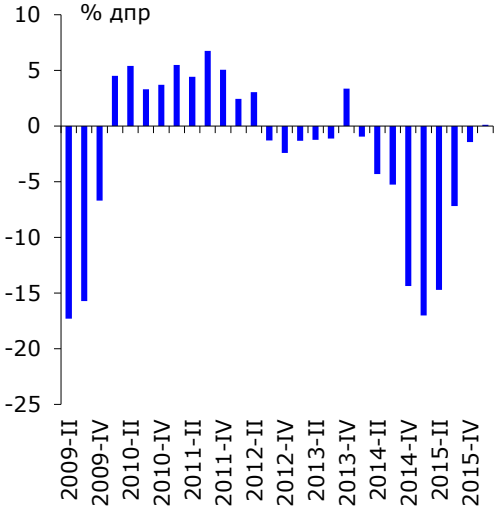

Джерело: Держстат

Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

також рішуче боротися з корупцією. Якщо Рада Директорів МВФ затвердить результати перегляду, у липні Україна зможе отримати третій транш кредиту в рамках EFF. Так, МВФ схвалив чотирирічну програму розширеного кредитування України на загальну суму 12,4 млрд СПЗ (17,5 млрд дол. США) у березні 2015 року. У 2015 року Україна отримала перші два транші кредиту за цією програмою на суму 6,7 млрд дол. США. Раніше очікувалося, що третій транш становитиме 1,2 млрд СПЗ (1,7 млрд дол. США).

Війна на Донбасі. У травні у кількох гарячих точках, переважно біля Донецька та Горлівки, активізувалися бойові зіткнення та обстріли. Контрольовані Росією бойовики застосовували важке озброєння, яке мало бути відведене від лінії фронту відповідно до домовленостей, досягнутих у вересні 2015 року. У травні загинули 26 українських військовослужбовців. Протягом місяця лінія фронту не змінилася. Україна, Росія та ОБСЄ продовжували переговори у Мінську в рамках Тристоронньої контактної групи, але ці переговори не дали суттєвого результату. За даними ООН станом на 15 травня консервативна оцінка загальної кількості загиблих в результаті конфлікту досягла 9 371 осіб (станом на 15 лютого їх було 9 167).

Реальний сектор: Хороші результати діяльності в квітні

ВВП. За попередньою оцінкою Держстату реальний ВВП зріс лише на 0,1% дпр у першому кварталі 2016 року. Сезонно скоригований реальний ВВП знизився на 0,7% порівняно із четвертим кварталом 2015 року. Це пов'язано із незадовільними результатами діяльності більшості секторів в перші два місяці року. Вже з березня економічна ситуація поліпшилася.

Секторальні тенденції. Темпи приросту промислового виробництва сповільнились до 3,5% дпр у квітні з 4,8% дпр у березні. Це відображає сповільнення випуску добувної промисловості до 3% дпр у квітні з 5,7% дпр у березні. Виробництво споживчих товарів надалі зростало, причому виробництво споживчих товарів тривалого використання зросло на 11,0% дпр, а випуск інших споживчих товарів збільшився на 3,4%. Машинобудування зросло лише на 0,4% дпр (порівняно із приростом на 8,7% дпр місяцем раніше) передусім через нижчі замовлення електронного та оптичного обладнання. Водночас виробництво машин та транспортного устаткування зросло. Металургія виграла від більшого попиту та вищих цін, що сприяло зростанню виробництва сектору на 15,5% дпр.

У квітні обсяг роздрібної торгівлі підприємств зріс на 12,2% дпр. Це відображало сповільнення інфляції та низьку статистичну базу

Будівництво в квітні стрімко зросло на 17,2% дпр через відновлення попиту на комерційну нерухомість та вище фінансування інфраструктурних проектів і промислових комплексів.

Держстат публікує інформацію без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м.Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

Енергетика: Результати минулого опалювального сезону

Газ. Під час опалювального сезону 2015-2016 років (жовтень-квітень) Україна спожила 24,6 млрд кубометрів газу: 49% (11,8 млрд кубометрів) газу власного видобутку, решта споживання покривалась газом з підземних газових сховищ та імпортом. Це на 12% менше, ніж під час попереднього опалювального сезону 2014-2015 років. Середньозважена ціна на газ для «Нафтогазу» в четвертому кварталі 2015 року становила 228 дол. США за тисячу кубометрів і 198 дол. США за тисячу кубометрів в першому кварталі 2016 року.

Електроенергія. Маріупольска та Бахмутська магістральні електричні мережі були передані з Донбаської до Північної електроенергетичної системи «Укренерго». Таке рішення було

Промислове виробництво

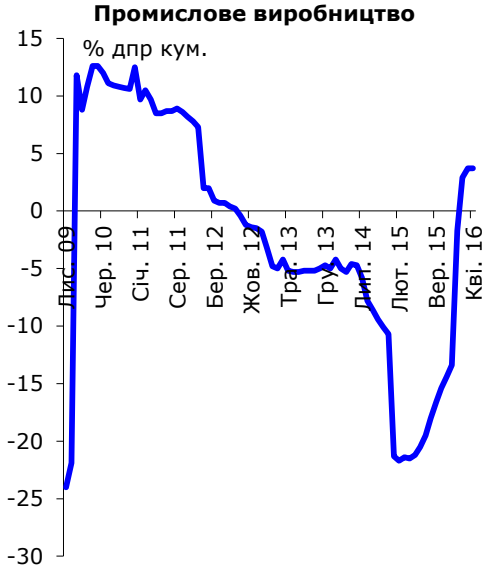

Примітка: з квітня 2014 р. дані не включають Крим
Джерело: Держстат

Тенденції реального сектору

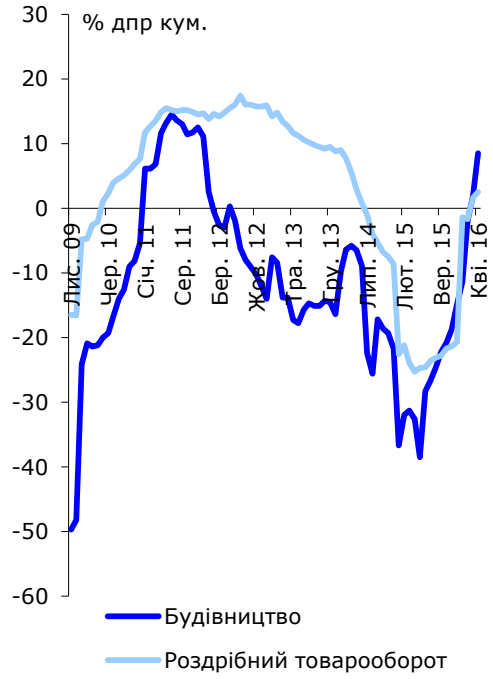

Примітка: з квітня 2014 р. дані не включають Крим
Джерело: Держстат

прийнято для поліпшення контролю та оперативно-диспетчерського управління на частинах Донецької та Луганської областей.

25 травня Кабінет Міністрів дозволив державному підприємству «Енергоринок» купувати електроенергію у вітропарку «Новоазовський», розташованого на окупованих територіях на сході України. Електроенергію мають споживати на контрольованих територіях. Це виняток до загальної заборони купувати електроенергію в компаній, розташованих на окупованих територіях, прийнятої в 2015 році.

Антимонопольний комітет України (АМКУ) закінчив свої дослідження ринків електричної енергії та енергетичного вугілля, яке покривало період з 2013 року по першу половину 2015 року. АМКУ прийшов до висновку, що на ринку генерації електроенергії були структурні ознаки домінуючого становища: у «Енергоатому», групи ДТЕК та «Укргідроенерго» як продавців та «Енергоринку» як покупця. Проте їх вплив на ринок обмежувався адміністративним контролем Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), та Міністерства енергетики та вугільної промисловості. Фактори, які обмежують конкуренцію на ринку, включають значний рівень заборгованості, відсутність ринків допоміжних послуг та енергетичного вугілля, неспроможність кінцевого споживача впливати на ціну та обсяги, державна підтримка вугільних шахт, непрозора процедура приєднання до мереж тощо. АМКУ рекомендував підвищити прозорість на ринку, створити ринки допоміжних послуг та енергетичного вугілля, поліпшити ситуацію із заборгованістю.

Сільське господарство: Скорочення обсягу сільськогосподарського виробництва

Виробництво. Валовий обсяг сільськогосподарського виробництва в квітні знизився на 1,7% дпр передусім через скорочення виробництва м'яса. Зменшення кількості худоби було, зокрема, зумовлено низьким попитом та більш різким зростанням цін на фактори виробництва, ніж споживчих цін на м'ясо (відповідно на 24,5% дпр та 6,6% дпр). Водночас виробництво яєць у квітні виросло на 17,8% дпр завдяки відновленню експорту до Іраку. Виробництво молока залишилося на рівні 2015 року.

Помірно тепла та дощова погода у травні позитивно вплинула на урожай озимини. Врожайність озимини за оцінкою перевищить минулорічний показник, що частково компенсує вплив від зменшення посівної площі (на 11,0% дпр). Травнева погода також позитивно вплинула на розвиток рослин, посаджених під час весняної посівної кампанії.

Станом на початок червня, посівну кампанію було практично завершено. Зернові та зернобобові культури було посіяно на 7,2 млн га, що на 5,8% більше ніж торік. Посівна площа соняшника виросла на 15,2% дпр до 5,3 млн га. Суттєве зростання посівної площі соняшника пояснюється зменшенням площі відведеної під озиму пшеницю та високою прибутковістю соняшника. Більше того, зміна клімату дозволяє тепер сіяти соняшник далі на північ, ніж це було можливо раніше.

Аграрна торгівля. Росія частково скасувала продовольче ембарго. Зокрема, українські експортери зможуть ввозити в Росію м'ясо птиці, заморожену яловичину, сушені та заморожені овочі за умови, що цю продукцію буде використано виключно для виробництва дитячого харчування.

Станом на червень 2016 року, Україна використала річну безтарифну квоту ЄС на експорт пшениці, кукурудзи, вівса, цукру, меду, соку, солоду та ячмінної крупи. Українські експортери навіть не почали використовувати квоту на експорт молочних продуктів та м'яса, окрім м'яса птиці. Однак минулого року декілька українських компаній отримали право на експорт молочної продукції до ЄС. Тому, можна сподіватися, що у другій

Потоки газу

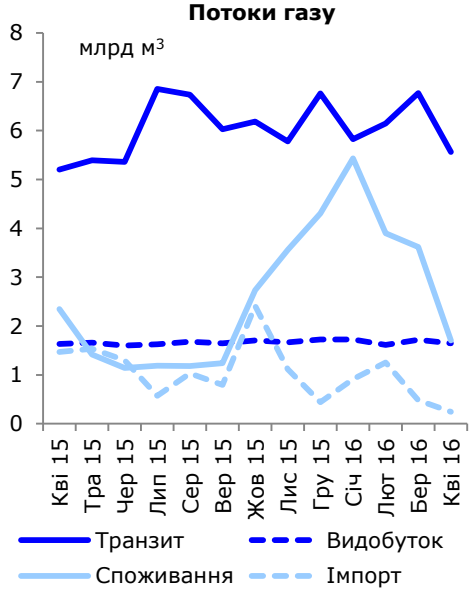

Джерело: Міненерговугілля,

Сільськогосподарське виробництво

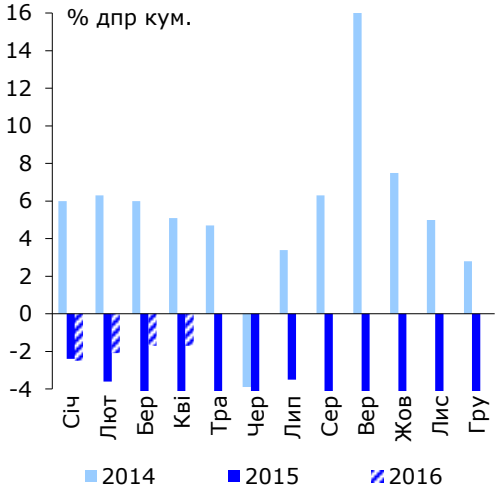

Джерело: Держстат

Платіжний баланс

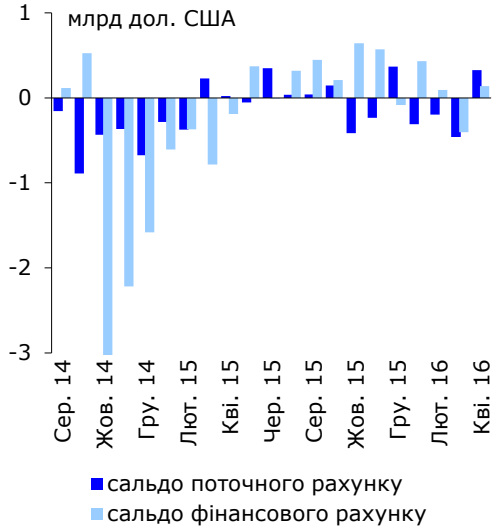

Джерело: попередні оцінки НБУ

половині 2016 року почнеться використання квтои на експорт молочних продуктів.

Об'єднані Арабські Емірати (ОАЕ) призупинили імпорт харчових продуктів з України наприкінці квітня у зв'язку з проблемами, пов'язаними з українським халяльним сертифікаційним центром. Призупинення імпорту негативно вплине на виробництво яєць, оскільки ОАЕ були найбільшим імпортером українських яєць у 2016 році: їх частка в експорті становить 49,6%. Призупинення імпорту не було спричинене проблемами з якістю української продукції. Проблема виникла у зв'язку зі зміною вимог ОАЕ до національних халяльних сертифікаційних центрів. Ситуація перебуває під особистим контролем Міністра аграрної політики та продовольства України та голови Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів тому ймовірно невдовзі проблема буде вирішеною.

Зовнішній сектор: Експорт товарів зріс

Рахунок поточних операцій. Рахунок поточних операцій у квітні був у профіциті на рівні 0,3 млрд дол. США (порівняно зі збалансованим сальдо рахунку поточних операцій у квітні 2015 року) передусім через менший дефіцит торгівлі товарами та чистий притік первинних доходів. Дефіцит торгівлі товарами скоротився до 0,1 млрд дол. США (0,2 млрд дол. США у квітні 2015 року), оскільки експорт почав зростати, тоді як імпорт надалі скорочувався. Профіцит торгівлі послугами дещо зменшився через повільніше падіння імпорту послуг, ніж експорту. Додатній чистий притік первинних доходів у сумі 0,1 млрд дол. США став результатом менших виплат відсотків за інвестиціями. Чистий притік вторинних доходів лишився стабільним на рівні 0,2 млрд дол. США.

Експорт товарів зріс на 0,1 дпр (порівняно з падінням на 15,9% дпр у березні). Експорт продовольчих товарів зріс на 18,5% дпр завдяки вищим експортним обсягам та цінам зернових. Зростання цін на залізну руду та обсягів експорту пояснюють збільшення експорту мінеральної продукції на 1,2% дпр. Експорт деревини почав відновлюватись та зріс на 7,6% дпр. Зниження експорту продукції машинобудування уповільнилось до 12,9% завдяки більшим поставкам залізничних вагонів. Експорт металургійної продукції знизився на 17,5% дпр (порівняно з 33,0% дпр у березні) через повільне відновлення цін на український експорт сталі. Експорт хімічної продукції впав на 30,0% дпр. Експорт послуг впав на 3,0% дпр (порівняно з 1,4% дпр у березні).

Зниження імпорту товарів уповільнилось до 2,2% дпр (з 6,2% дпр у березні). Зростання немінерального імпорту пришвидшилось до 21,3% дпр завдяки вищому попиту, лібералізованому доступу для товарів з ЄС, а також скасуванню додаткового імпортного збору. Вищий попит сприяв зростанню імпорту продовольчих товарів (на 24,4% дпр) та імпорту промислових виробів (на 1,2% дпр). Приріст імпорту продукції машинобудування пришвидшився до 58,6% дпр завдяки більшим закупкам пасажирських автомобілів. Зростання імпорту хімічної продукції трохи уповільнилось до 17,0% дпр через більш ранній початок посівної кампанії цього року, що призвело до піку закупок добрив та насіння у березні. Імпорт металургійної продукції зріс на 12,3% дпр завдяки кращому стану металургії та будівництва. Імпорт мінеральної продукції знизився на 54,3% дпр через вищі запаси природнього газу. Імпорт послуг знизився на 3,4% дпр (порівняно зі зростанням на 6,4% у березні).

Фінансових рахунок. Фінансовий рахунок у квітні став профіцитним на рівні 0,1 млрд дол. США. Чистий притік ПІІ зріс до 0,5 млрд дол. США; до того ж, майже третину цього притоку було спрямовано до реального сектору. Урядовий сектор не залучив боргового фінансування, але і не здійснював виплат за зобов'язаннями. Зовнішня позиція банків знизилась на 0,1 млрд дол. США через погашення боргу. Зовнішні зобов'язання реального сектору зросли на 0,3 млрд дол. США завдяки новим торговим кредитам та довгостроковим позикам. Обсяг іноземної

Зовнішня торгівля товарами

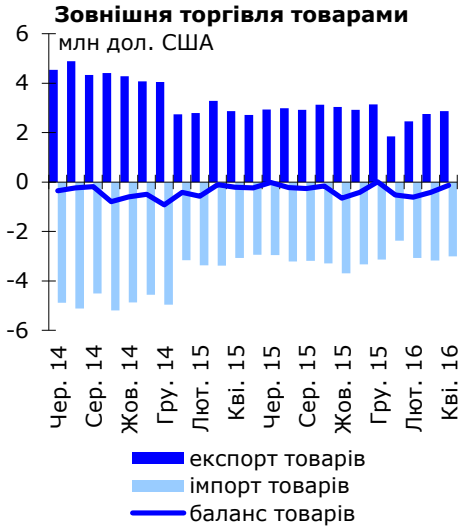

Джерело: попередні оцінки НБУ

Рахунок фінансових операцій

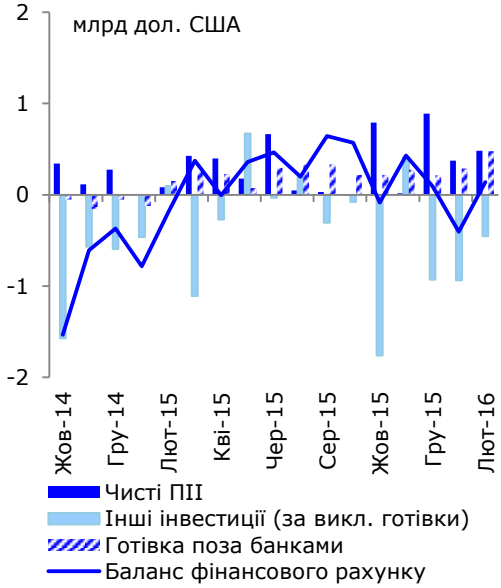

Джерело: НБУ

Торгівля товарами у березні 2016 р.

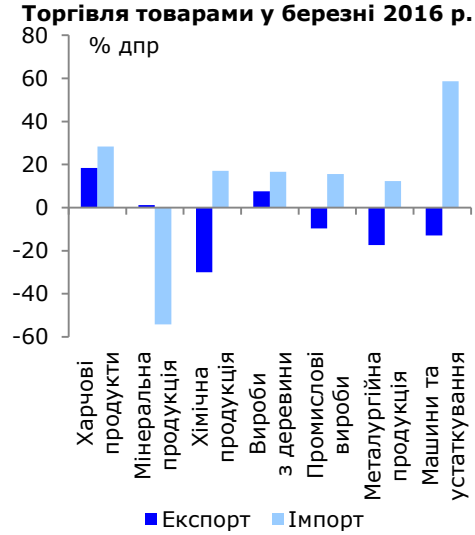

Джерело: попередні оцінки НБУ

готівки поза банками скоротився ще на 0,5 млрд дол. США через стабілізацію гривні.

Фіскальна політика: Податкові надходження зростають надалі

Доходи. Доходи Зведеного бюджету в квітні скоротились на 4,2% дпр (порівняно із приростом на 9,6% дпр у березні). Це пов'язано із різким скороченням неподаткових надходжень (у квітні 2015 року бюджет отримав кошти від продажу 3G-ліцензій та авансовий трансферт прибутку НБУ). Податкові доходи зростали повільніше через скасування додаткового ввізного мита та зміни календаря сплати ППП (доходи від ППП скоротились на 48,7% дпр, оскільки більшість платежів тепер сплачуватимуть щокварталу, зокрема, в травні). Вищі заробітні плати та більша ефективна ставка ПДФО сприяли збільшенню надходжень від ПДФО на 40,0% дпр. Валові надходження від ПДВ зросли на 34,4% дпр завдяки інфляції, певному відновленню попиту та вдосконаленню податкового адміністрування. Відшкодування ПДВ зросли на 61,1% дпр, оскільки час очікування на відшкодування скоротився порівняно із попереднім роком. Доходи від акцизів майже подвоїлись через вищі ставки та більші продажі.

Зростання доходів Зведеного бюджету у квітні 2016 року

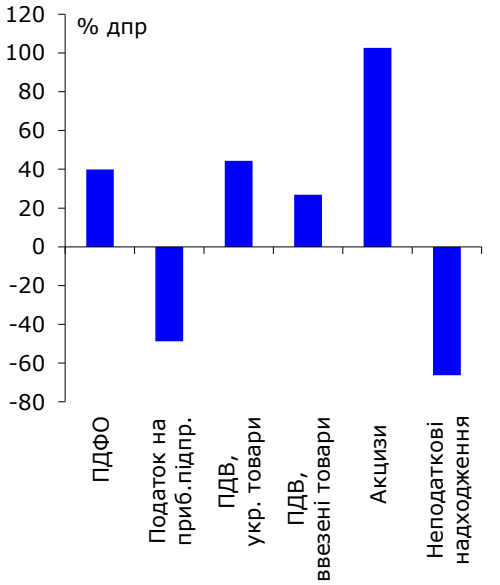

Джерело: звіт Державного казначейства

Видатки. Видатки Зведеного бюджету у квітні зросли на 20,8% дпр. Видатки на оплату праці (включно з нарахуваннями) збільшились на 23,4% дпр, оскільки підвищення заробітних плат працівникам бюджетних секторів та державним службовцям було вищим, ніж зниження ставки єдиного соціального внеску. Уряд збільшив трансферт Пенсійному фонду (через скорочення власних доходів Фонду) і різко розширив фінансування житлово-комунальних субсидій через більше покриття. Хоча капітальні видатки зросли на 27,9% дпр, вони залишились невеликими та становили лише 3,6% сукупних видатків Зведеного бюджету. Водночас видатки на обслуговування боргу скоротились через реструктуризацію боргу.

Дефіцит. В цілому, баланс Зведеного бюджету було зведено з дефіцитом у 5,1 млрд грн у першій чотири місяці року. Дефіцит Державного бюджету у 22,2 млрд грн було профінансовано передусім за рахунок внутрішніх запозичень. Разом з тим, місцеві бюджети мали профіцит у 17,1 млрд грн, оскільки доходи місцевих бюджетів були вищими за планові.

Баланс коштів на Єдиному казначейському рахунку

* на початок місяця
Джерело: Державне Казначейство

Зміни до Бюджету. Парламент ухвалив зміни до Державного бюджету на 2016 рік (було подано урядом), відповідно до яких планові доходи Державного бюджету було підвищено на 1,1% до 602 млрд грн із відповідним збільшенням видатків (плановий дефіцит залишився незмінним). Збільшення планових надходжень від ППП, ПДВ та рентних платежів пов'язано із вищими, ніж раніше припускали, тарифами на газ та опалення. Водночас уряд знизив планові доходи від ПДФО через скасування оподаткування пенсій. Додаткові доходи буде передусім спрямовано на фінансування житлово-комунальних субсидій. Крім того, уряд планує підвищити прожитковий мінімум (а, отже, і мінімальну пенсію та мінімальну заробітну плату) на 10% в грудні (раніше планували збільшити на 6,9%).

Приватизація: Оголошено стартову ціну приватизації ОПЗ

18 травня Уряд оголосив стартову ціну приватизації Одеського припортового заводу (ОПЗ, найбільшої компанії хімічної промисловості), яка становить 13,2 млрд грн (або 523 млн дол. США). У випадку успішного продажу ОПЗ суттєво зросте ймовірність виконання річного плану надходжень від приватизації, оскільки стартова ціна продажу становить 77% від плану. Проте, представники МВФ і ЄБРР висловили стурбованість тим, що стартова ціна є завищеною.

За даними Фонду державного майна України (ФДМУ), ОПЗ було оцінену в 719 млн дол. США. Проте, наразі існує арбітражний спір між ОПЗ і компанією Ostchem, якій він заборгував 193 млн дол.

США. Тому, вартість початкової оцінки було знижено на суму цього боргу.

Голова ФДМУ зазначив про наявність п'яти потенційних покупців. Приватизація ОПЗ відбудеться у формі аукціону за умови, що в ньому візьмуть участь принаймні два учасники. Очікується, що приватизацію буде оголошено в червні та проведено в липні.

Соціальна політика: Вище покриття житлово-комунальними субсидіями

Стрімке підвищення тарифів на газ, опалення та інші комунальні послуги, а також спрощення подачі на отримання субсидій сприяло збільшенню покриття населення житлово-комунальними субсидіями. У квітні 5,1 млн домогосподарств отримували субсидії.

В цілому, у перші чотири місяці 2016 року нараховані субсидії становили 33,1 млрд грн (порівняно із 2,5 млрд грн в такому ж періоді 2015 року). Скасування соціального тарифу на газ в травні та різке підвищення тарифів на опалення за офіційною оцінкою призведе до збільшення кількості домогосподарств, що отримують житлово-комунальні субсидії, до 7-8 млн у наступний опалювальний сезон. З огляду на поточні суму нарахованих субсидій, нещодавнє збільшене фінансування житлово-комунальних субсидій на 2016 рік до 40 млрд грн (що включає також фінансування житлово-комунальних пільг) буде недостатнім для покриття збільшеного попиту на субсидії.

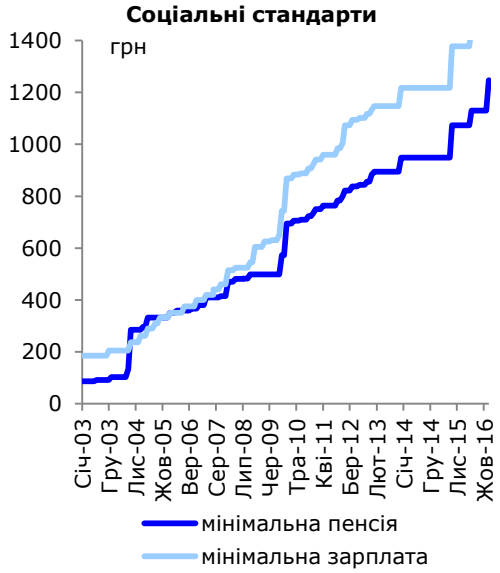

Джерело: Закони про Державний бюджет на 2006-2015 рр., Проект Державного бюджету на 2016 р.

Ринок праці: Реальна заробітна плата зросла

Середня номінальна заробітна плата в квітні виросла на 22,4% дпр до 4895 грн завдяки індексації на інфляцію та збільшенню мінімальної заробітної плати. Другий місяць поспіль, середня заробітна плата зростала в реальному вимірі (на 7,6% дпр) завдяки сповільненню темпів інфляції.

Номінальна заробітна плата у промисловості зросла в середньому на 21,6% дпр. Середня заробітна плата в добувній промисловості виросла лише на 13,1% дпр через складний фінансовий стан вугільних підприємств на Сході України. Середня заробітна плата у переробній промисловості виросла на 23,8% дпр. Найбільше заробітна плата зростала у секторі виробництва комп'ютерів, електронної та оптичної техніки (на 56,2% дпр). На цей сектор позитивно вплинули військові замовлення та імпортозаміщення. Зростання харчового та текстильного виробництва призвело до підвищення заробітної плати у цих секторах на 27,9% дпр та 38,5% дпр, відповідно. Заробітна плата в металургії виросла менше, ніж в середньому по промисловості (на 17,1% дпр), незважаючи на зростання виробництва. Зростання заробітної плати в секторі електро- та газопостачання було вищим за середні темпи по економіці (на 22,9% дпр).

Заробітна плата виросла в освіті на 20,3% дпр та в охороні здоров'я на 22,0% дпр. Заробітна плата в секторі державного управління та оборони зросла на 36,3% дпр. Підвищення відбулося у зв'язку із переглядом єдиної тарифної сітки, який відбувся наприкінці 2015 року.

*не враховуючи АР Крим
Джерело: Держстат

Монетарна політика: Споживча інфляція надалі сповільнюється

12-місячна інфляція сповільнилась до 7,5% дпр у травні. Це відображало високу статистичну базу та сповільнення базової інфляції. Базова інфляція становила 0,2% дпм, оскільки споживчий попит залишався низьким, незважаючи на певне зростання порівняно з попередніми місяцями, а інфляційні очікування поступово зменшувались. З боку пропозиції світові ціни на сільськогосподарські та сировинні товари зростали, але залишались нижчими, ніж попереднього року.

Ціни на товари та послуги поза межами базового кошика рухались протилежними напрямами. З одного боку, Держстат повідомив про падіння цін на овочі та молочні товари, що, здається, суперечить результатам моніторингу цін на ключові соціальні товари, що

проводиться кожні десять днів Держстатом. Уряд також зменшив ціни на природний газ для домогосподарств на 4%. Це рішення супроводжувалось підвищенням цін на газ для теплогенеруючих компаній. Однак вплив цього підвищення цін відобразиться на ІСЦ у наступні місяці. З іншого боку, підвищення цін на нафту призвело до зростання цін на бензин (на 5,8% дпм), а ціни на алкоголь і тютюн зросли на 3,3% дпм. Загалом місячне зростання цін на ІСЦ становило 0,1% дпм.

27 травня НБУ зменшив облікову ставку на 1 відсотковий пункт до 18% річних, що призвело до зменшення ставки за депозитними сертифікатами до 16% річних. Зменшення облікової ставки спричинено зменшенням інфляції та покращенням платіжного балансу. Ставку за депозитними сертифікатами було до цього зменшено 22 квітня з 18% річних до 17% річних. Зменшення ставок за операціями НБУ, здається, мало певний вплив на міжбанківські відсоткові ставки та ставки за депозитами, але ставки за кредитами або залишались стабільними, або збільшувались.

Динаміка ІСЦ та монетарної бази

Джерело: Держстат, НБУ

Обмінний курс: Стабільність залишається

У травні гривня залишалась стабільною порівняно з доларом США в проміжку 25-25,5 грн за дол. США. Це відображало достатню пропозицію на валютному ринку та помірний попит. Пропозиція підтримувалась сезонними факторами та недавнім зростанням цін на сталь та зерно, а попит стримувався зменшенням очікувань щодо знецінення гривні. НБУ придбав 333 млн дол. США для згладжування коливань обмінного курсу, а чистий продаж готівкової іноземної валюти залишався високим на рівні 319 млн дол. США. Міжнародні резерви НБУ зросли до 13,5 млрд дол. США через покупки іноземної валюти НБУ та чисте залучення іноземної валюти урядом (через випуск валютних ОВДП).

НБУ також пом'якшив валютні обмеження у травні, зменшивши вимоги по документуванню операцій з валютою, збільшивши максимальну суму операцій домогосподарств та знизивши затримку проведення покупки іноземної валюти. Це відображало більш збалансований попит та пропозицію на валютному ринку та зобов'язання України перед МВФ. 8 червня НБУ також дозволив часткову репатріацію накопичених іноземними інвесторами дивідендів та зменшив вимогу по обов'язковому продажу надходжень в іноземній валюті з 75% до 65%.

Міжнародні резерви НБУ

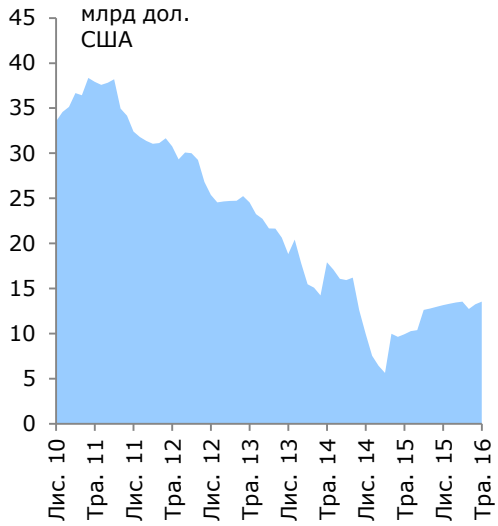

Джерело: НБУ

Державний борг: Третя угода про надання Україні кредитних гарантій

Внутрішній борг. У травні Міністерство фінансів розмістило облігації внутрішньої державної позики на суму 5,4 млрд грн з середньозваженою доходністю 17,4% порівняно із 8,6 млрд грн з доходністю 18,4% у квітні. Частка короткострокових облігацій у загальному обсязі розміщення становила близько 73,2%. Крім того, уряд випустив номіновані в доларах США 1,5-річні облігації на суму 271 млн дол. США з доходністю 7,5% річних.

Зовнішній борг. На початку червня уряди України та США підписали третю Угоду про надання Україні кредитних гарантій обсягом 1 млрд дол. США. Кошти буде залучене шляхом випуску п'ятирічних Єврооблігацій під кредитні гарантії США (з доходністю близько 2% річних). Отримані кошти надійдуть до державного бюджету та передусім їх буде використано на соціальну допомогу найбільш уразливим верствам населення для їх захисту від впливу економічних факторів, зокрема підвищення тарифів на газ. Дві попередні кредитні гарантії (кожна по 1 млрд дол. США) було отримано у 2014 і 2015 роках.

Таблиці

Економічні Тенденції		IV 13	II 14	III 14	IV 14	I 15	II 15	III 15	Чер.	Лип.	Сер.	Вер.	Жов.	Лис.	Грд.	Січ.	Лют.	Бер.	Квіт.	Тра.
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-4,7	-4,0	-8,0	-10,1	-20,5	-20,0	-16,1	-20,0	-19,0	-17,4	-16	-15	-14,0	-13,0	-1,7	2,9	3,7	3,7	...
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	-14,5	-7,8	-16,4	-20,4	-29,7	-26,2	-20,9	-26,2	-25,0	-22,8	-21	-19	-17,3	-12,3	-11,4	-2,0	1,9	8,5	...
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	13,7	-3,9	16,0	2,2	-4,7	-9,3	-5,3	-9,3	-3,5	-5,8	-5	-4	-4,7	-4,8	-2,5	-2,1	-1,7	-1,7	...
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	9,5	0,8	-5,3	-7,5	-23,9	-24,6	-22,3	-24,6	-23,6	-23,1	-22	-22	-21,4	-20,7	-1,4	-1,7	1,6	2,5	...
Середня заробітна плата	грн.	3390	3488	3463	3508	3650	4113	4313	4299	4390	4205	4343	4532	4498	5230	4362	4585	4920	4895	...
ІСЦ	% дпр	0,5	12,0	17,5	21,8	45,8	57,5	51,9	57,5	55,3	52,8	51,9	46,4	46,6	43,3	40,3	32,7	20,9	9,8	7,5
ІВЦ	% дпр	1,7	15,9	26,9	32,8	51,7	37,9	32,5	37,9	37,0	33,0	32,5	30,2	25,1	25,4	21,2	17,4	10,5	10,1	16,4
Експорт (дол. США, кум.)*	% дпр	-5,2	-11,7	-16,4	-19,9	-31,4	-32,2	-29,8	-32,2	-31,9	-31,0	-29,8	-28,9	-28,1	-27,0	-30,0	-18,6	-16,4	-12,3	...
Імпорт (дол. США, кум.)*	% дпр	-3,4	-18,0	-24,8	-28,1	-33,1	-34,2	-31,8	-34,2	-33,5	-32,2	-31,8	-30,4	-29,5	-29,3	-22,9	-14,0	-10,9	-8,3	...
Баланс торгівлі (кум.) *	млрд. дол. США	-19,6	-2,0	-3,0	-4,6	-0,6	-0,6	-1,0	-0,6	-0,8	-1,0	-1,0	-1,5	-1,8	-1,7	-0,4	-1,1	-1,6	-1,7	...
Поточний рахунок (кум.)	млрд. дол. США	-16,4	-2,0	-1,2	-2,6	-0,4	-0,1	0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,1	-0,3	-0,5	-0,2	-0,3	-0,5	-1,0	-0,6	...
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	20,4	17,1	16,4	7,5	10,0	10,3	12,8	10,3	10,4	12,6	12,8	13,0	13,1	13,3	13,4	13,5	12,7	13,2	13,5
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	20,3	25,1	23,5	13,8	0,9	-5,9	-8,6	-5,9	-4,7	-3,7	-8,6	-4,3	-2,2	0,8	2,6	-0,9	-1,4	1,7	...
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.**	% річних	16,5	17,5	16,4	16,4	19,9	23,1	21,1	22,0	21,2	21,2	21,0	20,9	20,7	20,4	20,0	19,8	20,3	20,9	...
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	8,21	11,71	12,58	13,56	21,23	21,56	21,74	21,26	21,79	21,65	21,79	21,94	23,33	23,42	24,32	26,45	26,30	25,54	25,21
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	7,99	12,71	12,58	13,56	21,18	21,62	21,69	21,23	21,76	21,54	21,78	21,84	23,31	21,84	24,26	26,39	26,39	25,63	25,21
Обмінний курс, середній	євро	10,87	13,71	16,67	17,21	23,88	23,88	24,11	23,84	23,94	23,93	24,46	24,56	25,07	24,23	26,35	29,33	29,33	29,06	28,50

Джерела: Держкомстат, НБУ, ICAP, власні розрахунки,
* Дані наведені щодо експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014[к]	2015[к]
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	913,3	1079,3	1300,0	1404,7	1465,2	1568,9	1979,5
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,2	136,0	163,1	175,8	183,3	132,2	90,6
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,3	-14,8	4,1	5,5	0,2	0,0	-6,6	-9,9
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	7,1	-5,0	-20,6	12,2	8,0	-0,7	-4,3	-10,1	-13,0
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	0,1	-1,4	20,2	-3,9	13,6	2,2	-4,8
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9	9,4	8,0	0,6	-0,3	12,1	48,7
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3	9,1	4,6	-0,2	0,5	24,9	43,3
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5	20,9	19,0	3,7	-0,1	17,1	36,0
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3	18,7	14,2	0,3	1,7	31,8	25,4
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,4	27,0	34,3	-36,9	26,0	27,5	3,4	-5,5	-19,9	-27,0
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,6	35,2	39,3	-44,2	28,8	34,8	7,5	-3,5	-28,1	-29,3
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,8	-1,7	-3,0	-10,2	-14,3	-16,5	-4,6	-0,2
Поточний рахунок	% ВВП	4,8	3,7	7,3	5,8	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,1	-1,5	-2,2	-6,3	-8,2	-9,0	-3,5	-0,2
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	7,5	5,7	9,2	9,9	4,7	5,8	7,0	7,2	4,1	0,3	3,0
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5	36,7	31,8	31,4	20,4	7,5	13,3
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4	-6,0	-1,8	-3,6	-4,4	-4,6	-1,6
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0	40,0	36,0	37,5	39,9	69,4	79,4
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5	25,6	22,8	22,1	20,5	38,5	52,7
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4	15,8	6,3	6,4	20,3	8,5	0,8
Обмінний курс, середній	дол. США	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	5,3	7,8	7,9	8,0	8,0	8,0	11,9	21,8
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	7,7	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	15,8	24,0
Обмінний курс, середній	євро	5,0	4,8	5,0	6,0	6,6	6,4	6,3	6,9	7,7	10,9	10,5	11,1	10,3	10,6	15,7	24,2
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,1	4,7	5,5	6,7	7,2	6,0	6,7	7,4	10,9	11,7	10,6	10,5	10,3	11,0	19,3	26,2

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету, без коштів на рекапіталізацію
[к] дані не включають окуповану територію АР Крим

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		II 11	III 11	IV 11	I 12	II 12	III 12	IV 12	I 13	II 13	III 13	IV 13	I 14[к]	II 14[к]	III 14[к]	IV 14[к]	I 15[к]	II 15[к]	III 15[к]	IV 15[к]
ВВП	млрд. грн.	310,3	368,5	362,6	292,3	346,0	387,1	379,2	303,8	354,8	398,0	408,6	316,9	382,4	440,5	447,1	375,5	455,2	563,9	584,8
реальний ВВП	% дпр	4,4	6,7	5,1	2,4	3,0	-1,3	-2,4	-1,3	-1,2	-1,1	3,4	-1,0	-4,3	-5,3	-14,4	-17,0	-14,7	-7,2	-1,4
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	14,9	15,9	18,0	7,1	11,8	10,2	4,9	5,9	8,7	6,8	6,3	3,3	-7,8	-13,9	-12,2	-20,7	-28,1	-19,3	-13,0
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	3,4	-9,4	-6,4	3,5	5,0	9,7	1,1	2,0	-0,9	-1,5	-2,9	-5,9	5,2	0,1	4,5	2,7	-5,9	-1,7	8,1
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	4,1	17,8	10,8	15,3	18,7	-2,9	-2,1	6,1	-18,1	-8,9	-8,7	-19,9	-19,3	-28,0	-26,5	-22,8	-13,8	-6,3	1,4
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	2,7	-1,0	-5,5	-7,4	-6,3	-1,8	-7,2	-7,4	-13,5	-6,8	-4,5	-5,1	-2,3	-16,8	-31,1	-26,1	-22,1	-10,8	-5,8
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	20,2	10,4	3,5	-2,9	11,9	6,6	-0,2	1,3	-15,7	1,7	-0,6	-11,8	-10,9	-32,3	-29,6	-19,8	-32,1	-18,2	-17,3
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	0,4	18,1	35,6	0,4	11,4	-8,0	-3,5	5,7	21,7	-2,8	36,5	5,7	-9,1	25,6	-20,6	-4,7	-11,8	-3,8	-3,6
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	3,9	7,5	-4,2	2,5	0,5	-4,9	-6,6	-9,3	-9,9	-10,6	-9,8	-3,2	-5,4	-12,7	-13,2	-24,4	-20,7	-7,9	-0,2
Будівництво (реальна)*	% дпр	5,3	-7,7	-1,5	-4,9	1,7	-14,3	-18,7	-16,1	-19,4	-8,0	-4,4	4,7	-14,0	-26,3	-30,8	-30,4	-24,2	-9,1	10,8
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	3,3	8,3	4,2	2,1	3,4	-0,5	-2,0	0,2	-1,2	0,9	0,9	-3,0	-7,2	-18,4	-26,6	-25,0	-19,8	-13,6	-6,1
Транспорт (реальна)*	% дпр	12,1	10,4	13,2	-2,6	-3,2	-8,3	-10,5	-1,7	-0,8	1,3	2,7	-7,8	-10,9	-10,1	-11,0	-8,2	-2,3	-0,2	4,9
Платіжний баланс																				
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-1,7	-2,6	-4,3	-1,9	-3,7	-3,9	-4,8	-3,2	-2,3	-6,0	-5,0	-1,3	-0,8	-1,2	-1,4	-0,4	0,3	0,2	-0,3
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-4,4	-5,6	-9,6	-5,2	-8,5	-8,1	-10,1	-8,4	-5,1	-12,1	-9,8	-3,5	-2,5	-3,3	-6,7	-2,4	1,5	0,9	-1,1
Баланс товарів	млн. дол. США	-3211	-5098	-5771	-4292	-5818	-5503	-6233	-4635	-3677	-7881	-5935	-2195	-1185	-1412	-2336	-1111	-470	-662	-1066
Баланс послуг	млн. дол. США	1882	2523	1867	1864	1697	2361	1578	1349	1504	2575	1066	937	443	456	686	555	388	278	397
Поточні трансферти	млн. дол. США	878	988	803	683	805	777	711	533	589	480	547	241	494	306	500	558	715	644	711
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	2422	2090	1623	2012	1270	2037	1876	1082	496	1510	991	-665	-319	725	558	397	907	890	818
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	116	43	210	1	74	83	358	713	568	655	-756	-241	-49	-84	-17	141	10	13	13
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	37,6	35,0	31,8	31,1	29,3	29,3	24,5	24,7	23,2	21,6	20,4	15,1	17,1	16,4	7,5	10,0	10,3	12,8	13,3
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,98	7,99	8,01	8,03	8,04	8,09	8,11	8,11	8,14	8,15	8,21	9,14	11,71	12,58	13,56	21,23	21,26	21,74	22,90
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,97	7,97	7,98	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	8,86	12,71	12,58	21,18	21,33	21,23	21,69	22,33
Бюджет																				
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	30,1	29,6	30,8	33,7	31,8	28,2	33,6	35,2	29,4	28,9	28,6	35,4	29,4	24,7	27,4	37,3	34,8	37,2	40,4
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	4,8	4,2	4,7	5,1	4,9	4,5	5,0	5,3	5,1	4,6	4,8	5,1	4,7	4,2	5,0	5,5	5,3	5,6	6,6
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	4,6	3,6	4,4	4,9	4,1	2,9	4,2	6,1	3,4	3,0	3,0	4,9	2,5	1,9	1,5	4,4	1,7	1,5	1,7
Податок на додану вартість	% від ВВП	12,9	9,7	9,6	10,8	10,4	8,6	10,0	9,7	9,0	8,1	8,4	8,7	9,5	6,8	10,1	11,4	9,2	10,0	10,6
Акцизні збори	% від ВВП	3,0	2,8	2,5	2,8	2,9	2,8	2,4	3,1	2,6	2,3	2,2	2,5	3,0	3,0	2,8	3,3	3,4	3,7	4,0
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	33,2	27,0	35,7	33,9	34,1	30,7	41,3	36,9	35,8	30,1	35,9	35,2	34,7	27,2	35,5	33,6	35,0	32,5	54,2
Поточні видатки	% від ВВП	30,8	24,0	30,2	31,9	31,6	27,8	37,3	35,6	33,9	28,2	33,2	34,8	33,7	25,8	33,6	31,8	33,7	29,9	49,2
Капітальні видатки	% від ВВП	2,4	3,0	5,6	1,9	2,5	2,9	4,0	1,3	1,9	1,9	2,8	0,5	1,0	1,4	1,9	1,7	1,3	2,6	5,0
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	-3,4	-3,9	-5,5	-0,2	-2,6	-3,0	-7,8	-1,9	-6,3	-1,5	-7,3	0,1	-5,3	-2,8	-8,8	3,7	-0,4	4,4	-13,9
Надходження від приватизації	% від ВВП	3,2	0,0	0,1	1,4	0,3	0,1	0,4	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Банківський сектор																				
Грошовий агрегат М0	% дпр	11,5	8,6	6,3	4,7	6,7	5,2	5,5	9,7	9,8	12,3	17,0	19,2	31,9	28,8	19,0	6,0	-1,3	-6,2	-0,1
Грошовий агрегат М2	% дпр	22,0	16,0	14,4	11,2	9,0	10,7	13,1	16,0	17,9	19,2	17,5	17,7	13,4	14,2	5,4	9,0	3,1	5,6	4,0
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	26,0	16,7	12,3	14,4	16,4	16,3	16,3	19,1	26,5	33,4	38,0	7,9	-2,3	-12,3	-22,1	-19,1	-17,7	-16,6	-1,0
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	21,0	15,7	13,4	12,4	10,8	17,0	21,8	17,0	14,7	8,4	0,9	19,8	10,2	5,5	18,0	25,4	11,6	3,7	-2,4
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	18,5	21,1	21,0	17,4	15,3	9,1	7,7	8,6	7,4	10,2	16,9	12,3	4,9	-0,8	-9,1	-11,0	-11,8	-15,8	-20,8
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	0,9	-2,3	-4,2	-7,0	-10,8	-9,9	-7,3	-4,4	-0,4	0,8	2,8	36,4	38,5	49,1	53,5	58,4	29,2	18,7	15,9
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	6,3	5,3	2,9	-2,9	-7,0	-8,0	-6,6	-5,6	-2,7	-0,5	2,9	26,3	24,4	24,6	21,7	17,9	3,1	-5,7	-10,5
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	66,6	64,4	62,9	61,5	59,8	59,1	57,8	55,9	55,7	55,1	53,2	58,5	59,1	59,8	59,5	58,5	57,6	60,7	55,4
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	13,5	14,1	18,4	15,5	15,6	19,5	20,8	16,2	15,3	15,3	16,5	18,4	17,5	16,4	16,6	19,9	23,1	21,1	20,7
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	9,8	8,8	8,4	8,2	8,2	8,5	8,8	9,4	9,7	9,6	8,8	8,7	9,4	9,2	8,8	8,2	9,3	9,2	9,1

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністерство фінансів, розрахунки ІЕД
* зміна доданої вартості
[к] Дані не включають Крим, у 2015 році - не включають частину зони АТО, попередні оцінки платіжного балансу (НБУ), Нац.рахунки відповдіно до SNA 2008 та КВЕД-2012, знецінення гривні вплинуло на дані банківської системи

Контакти:

Інститут Економічних Досліджень
та Політичних Консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01030 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

Голова Правління

Ігор Бураковський
burakovsky@ier.kiev.ua

Виконавчий директор

Оксана Кузяків
kuziakiv@ier.kiev.ua

Директор з наукової роботи

Вероніка Мовчан
movchan@ier.kiev.ua

Центр економічних досліджень

Олександра Бетлій
betliy@ier.kiev.ua

Віталій Кравчук
Kravchyk@ier.kiev.ua

Ірина Коссе
kosse@ier.kiev.ua

Катерина Фурманець
furmanets@ier.kiev.ua

Артур Ковальчук
kovalchuk@ier.kiev.ua

Микола Риженков
ryzhenkov@ier.kiev.ua

Костянтин Кравчук
k.kravchuk@ier.kiev.ua

Олександр Кріницин
krinitsyn@ier.kiev.ua

Андрій Бутін
butin@ier.kiev.ua

Центр досліджень сучасного суспільства

Ірина Федець
fedets@ier.kiev.ua

Тетяна Олійник
oliinyk@ier.kiev.ua

Вікторія Беспалько
bespalko@ier.kiev.ua

Німецько-український агрополітичний діалог

Олекса Степанюк
stepaniuk@ier.kiev.ua

Марія Ярошко
Yaroshko@apd-ukraine.de

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, підготовлений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.